

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



Vad har hänt?

STADSKOLLEGIET I STOCKHOLM har beslutat att icke bekosta ifrågasatt flaggning vid prinsparet Gustaf Adolfs och Sibyllas återkomst från sin bröllopsfärd. Det kan vid första påseende synas futtigt att inbespara de ifrågasatta trehundra kronorna och huvudstaden har ju vid föregående liknande tillfällen villigt klätt sig i festskrud.

Kanske sparsamhetssynpunkten ändå icke varit enbart avgörande. De starka antidemokratiska tendenser, som vid bröllopet ifråga gjorde sig gällande på måhända verkat avskräckande. Emellertid kommer det unga paret icke att behöva sakna sina flaggor på Norrbro, ty de bekostas av enskilda medlemmar i Stadsfullmäktige. Dessutom — den illustrerade veckopressen ha de ju för evigt på sin sida.

EN KRAFTIG SKATTEFÖRHÖJNING föreslås av stadskollegiet i Stockholm socialdemokratiska majoritet, från 5:70 till 8:15 pr bevilningskrona. Högern har i sin reservation dock endast kommit 50 öre lägre. Men en väldig presskampanj har uppstått mellan de båda lägren. Stockholm får nu pröva på vad andra kommuner redan länge burit, men det är dock långt kvar till en del landskommuners 40 å 50 kronors skattestreck.



»Säkerhetständstickor».

STOCKHOLMSPRESSEN HAR OCKSA TAGIT ILLA UPP att Tändsticksbolagets huvudkontor återflyttas till sin födelsestad Jönköping, som utlovat bolaget flytt hjälp i form av skattelindring. Tändstickorna borde aldrig ha flyttat från Jönköping, där de, som synes på bilden av en av de första tändsticksaskarna, hade en lyckligare tillvaro.

FRIKÄND BLEV BEDA WALLIN från det polisätal som hennes undergörarverksamhet åsamkat henne. Att kvacksalvare kunna skada är uppenbart, lika uppenbart som att legitimerade läkares felbehandling även kan skada en sjuk. Men att underverk emellanåt ske vid hälsans återställande — undret må nu bära den ena eller den andra ursprungsbeteckningen — det kan dock ingen förneka.

DE DANSKA VALENS DEFINITIVA RESULTAT visade ökning för socialdemokrater och höger och minskning för vänster och radikaler. Största röstökningen uppvisade kommunisterna, som förut orepresenterade i Folketinget fingo två mandat och Retsförbundet, som vunnit ett — från tre till fyra.

GRÖNLANDSFRAGAN har nu börjat behandlas inför Haagdomstolen. Danmark har lämnat en utförlig förklaring över sina forskningsbragder på Grönland, det historiska sammanhanget mellan de två och Danmarks ansvar inför Grönlands öde. Norge har nu ordet.

EN GRUPP FINSKA RIKSDAGSMÄN ha begärt att riksdagshuset måtte befrias från fem skulpturer av Aaltonen, föreställande nakna människor och som riksdagsmännen ifråga anse störande. Man skönjer en parallell till den anda som åstadkommit tyska baddekretet.

Ada Nilsson:

Tre böcker om själens kamp och nöd.

Ensamhetens brunn — sakkunskapen.

Trenne böcker handlande om människosjälens kamp och nöd ha nyligen översatts till svenska. Av dessa äro två populärvetenskapliga läkarböcker med var sin dansk psykiater till upphovsman. Från början ha de kommit till som föreläsningar vid Köpenhamns universitets pastoralseminarium, sålunda avsedda för blivande själasörjare av facket. Den tredje boken, som äsyftas, är en engelsk — i England förbjuden — roman av den framstående författarinnan *Radclyffe Hall* och bärande namnet *Ensamhetens brunn* — The well of loneliness.

Ett gripande mänskligt dokument.

Denna bok är ett gripande mänskligt dokument som i romanform belyser livsöden, vars konstitutionella biologiska, d. v. s. av livet självt betingade egendomlighet är att i sexuellt avseende reagera mera för det egna könet än för det motsatta, vilka personer bruka kallas inverterade eller homosexuella. Detta är något som i och för sig självt sålunda varken behöver vara lastbart eller straffbart. Men den allmänna åskådningen har bränt in Kainsmärket på deras panna, ställt dem inför ofta fullkomligt olösbara konflikter och därigenom mängen gång störtat dem i last och nöd.

Vad säger sakkunskapen?

För läsaren av denna bok är det gott att på förhand vara laddad med den kunskap och insikt i själsliga konflikter som de bägge först nämnda böckerna kunna ge. Författarna äro de båda danska hospitalsöverläkarna d:r *H. I. Schou* och d:r *Hjalmar Helweg*.

Men man bör börja med doktor Schous bok — *Själsliga konflikter* (Lindblads förlag, 3:—), ty doktor Helwegs — *Själsliga lidanden* (Bonniers, 5:50) är på många punkter en polemik mot Schou. Jag känner ingenting om doktor Schou personligen. Men jag skulle kunna föreställa mig honom som en äldre, sympatisk, av sina patienter uppskattad läkare med en viss konservativ inställning parad med religiösa och sociala intressen. I doktor Helweg möter vi ävenledes en mycket

SAMTIDIGT HA MÄNTSÄLAMÄNNEN, som nu slutdömts av Åbo hovrätt, fått ganska milda domar. Av 96 åtalade ha 24 frikänts, 20 fått amnesti, 32 villkorlig dom — däribland Wallenius och Kosola — resten fängelse och tukthus högst 2 år.

TRONTALET inför det nyöppnade engelska parlamentet uttrycker bl. a. sina förhoppningar om den kommande ekonomiska världskonferensens betydelse. Och MacDonald har lovat att regeringen skall göra allt vad den kan för att få konferensen till stånd snarast möjligt.

Samtidigt meddelas från Genève att konferensen, som skulle hållits i februari, uppskjutits till maj månad.

SEDAN v. PAPAN FATT LOV att rymma fältet, har Hindenburg satt sig i förbindelse med Hitler och anmodat honom undersöka möjligheterna för en parlamentarisk regering — Hindenburgs villkor. Detta krav kan Hitler icke uppfylla, utan vidhåller sin begäran att få re-



Radclyffe Hall.

sympatisk, djupt kultiverad personlighet som utgående från rent biologisk synpunkt med klarsyn och mod drar ut de sociala konsekvenserna.

Det religiösa anlaget kan saknas helt.

Som ett exempel på deras olika inställning till själens problem må anföras deras olika uppfattning om vad de kalla *det religiösa anlaget*. Schou konstaterar först, att för de flesta människor existerar det på det hela taget icke någon fråga om det religiösa anlagets psykologi. Han gör sedan vissa påståenden såsom att detta anlag kan variera betydligt både kvantitativt och kvalitativt hos olika människor, ja, »tillsyneladande mangle helt». Detta kallar han för »religiös atrofi», d. v. s. »en sygelig sväckelse i Evnen till att göra religiös erfaring». »Det att være religiös er noget normalt og naturligt», säger han, liksom att »den religiöse atrofi er en Sygdom som kræver en bestemt Behandling», som han också i detalj går igenom.

Möjligheter till religiös utveckling är ej allom givna.

Helweg har en helt annan syn på denna fråga, som han tar upp i ett kapitel om förutsättningarna för religiös utveckling. Han framhåller där att det fordras en viss själslig konstitution för att en individ skall vara i stånd att uppta och

(Forts. å sid. 4.)

gera med tillhjälp av paragraf 48 — diktaturparagrafen — och bilda en s. k. presidentregering. Det vill icke Hindenburg.



Hitler talar.

Veckovakten

Elin Wägner:

Kväkarna i Amsterdam.

En gäimt av Europa. Mellan två nummer av Tidevarvet har jag varit nere som en »vän av Vännerna» på en internationell kväkarkonferens i Amsterdam, en följeslagare till Emilia Fogelklou. Det är inte länge sedan Tidevarvets läsare genom dess redaktör fingo första-hands-skildringar från en annan internationell konferens i samma stad, nämligen den omstridda antikrigskongressen i augusti månad.

Det kunde ju vara en effektiv utgångspunkt för min skildring att söka jämföra den stora brokiga antikrigskongressen med dess hetsiga stormangrepp mot morgondagens mörka skugga, det imperialistiska kriget, med kväkarnas stilla oprogrammatiska samling inför världens nöd, deras erbjudande av sig själva som verktyg ifall den eviga viljan skulle behöva dem. Men utan att följa upp den motsättningen skulle jag vilja säga att den första av dessa två kongresser, fast den inte nämndes annat än i enskilda samtal, tycktes mig närvarande i den andra som en utmaning, en förödmjukelse, en sporre för alla bekännare av tron på att en omskapning av världen kunde ske utan våld genom kraften hos kärlekens och gemenskapens idé. Ty bli bekännarna av den tron slagna av verkligheten, beror det på att de icke dugt att nyttja till fullo det vapen som Gandhi kallar *the Sword of self-sacrifice*.

Man kan uppleva tidens nöd i sin ensamma natts maktlöshet, i en enskild människas öde eller då man stannar vid storstädernas sopp- och stämpelnsköer. Men också, och då på ett särskilt sätt, då man sitter bland människor som samlats var och en från sina utsiktsposter på olika kontinenter, människor som alla bära tidens börda på sina skuldror, alla äro stämplade av arbete och av den mödosamma strävan efter klarhet i tidens problem men också av den samlande övertygelsen att i djupet bakom denna nöd och oro vilar en kraft, som när som helst kan slå upp, på vilken plats som helst i världen, i den grupp av människor som är utsedd och beredd.

Att söka sig samman och vara tysta tillsammans, att treva sig fram gemensamt som genom ett mörker, så länge mörkret måste vara, det är för kväkarna ett medel till beredelse. Men väntan får icke vara passiv. Om den är stillhet innerst, måste den vara aktivitet i det yttre livet. Om man icke har någon teoretisk lösning, ej heller någon femårsplan för världens räddning, kan man alltid sätta ett historiskt exempel, medan man väntar. Så göra de fransmän, för övrigt inte alla kväkare, som nu ge sig till Berlins fatigkvarter för att där öppna en kantine för hungrande barn, en »foyer franco-allemande» som samtidigt blir en franska

(Forts. å sid. 4.)

Hagar Olsson:

Mystikern i Sven Dufva-skepnad.

Dichard Hejll — utgivaren och översättaren av Pascals »Tankar» (Bonniers klassikerbibliotek) — är inte en författare som vill jämna vägen för sig genom att smickra pressen. Den och dess »legohjon» (d. ä. journalisterna och kritikerna) äro föremål för hans djupaste förakt. Dessa »Lögnens pesthärdar», dessa »kloaker av andlig smuts och orenlighet» — se där några av de lindrigaste bland de invektiv han i sin nya bok *Ragnarök* bombarderar den svenska kulturpressen med! Till yttermera visso försäkrar han kategoriskt: »Allt som står i en tidning är lögn».

En förhärdat journalist, som måhända i svarta stunder hyst en liknande misstanke, blir naturligtvis intresserad av en så frispråkig författare...

Den innersta förkunnelsen i boken är densamma som författaren uttryckt i sina tidigare skrifter: subjektivitetens värde och betydelse för människan. Såsom sann mystiker ser Hejll »den enskilde» som det andliga livets medelpunkt och betraktar all aktuell social kamp såsom bluff och nonsens. Tankegången återfinnes i företalet till *Tankar*, och vidare utvecklad

i den filosofiska studien *Den andra synpunkten*. Men i *Ragnarök* har mystikern ingått ett lustigt förbund med en tjurskallig Sven Dufva på stridshumör (— och det är ju inkonsekvenserna som är det roliga hos människor). Här slår han blint omkring sig till höger och vänster, dunkar auktoriteterna i skallen, nämner namn och utdelar invektiv och förkastelser över glatta laget, utan anseende till person eller ställning. Han angriper i verkligt komprometterande social iver sina fiender öga för öga och tand för tand.

Att författarens indignation har en positiv upprinnelse torde man inte kunna misstaga sig på. Hos honom lever en gnista av samma förbittrade kärlek som inspirerat hans mästare Vilhelm Ekelund till några av dennes renaste och mest svindande »tankeställare»; man kan endast beklaga att Hejlls formella obalans låter honom förfalla till ren oförskämhet och taktlöshet — kort sagt till den ton av *slyngelaktighet* som han själv så hårt fördömer hos det svenska kulturlivets spetsar. Mången kan ju finna nöje i att läsa

(Forts. å sid. 3.)



Läcker och hälsosamt
är smörgåsbrödet

UPLANDSKUBBEN

I hygienisk förpackning hos Eder handlande.

Undvik efterapningar!

Bevär uttryckligen Uplandskubben!

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Elin Wägner,
Elisabeth Tamm,
Ada Nilsson,
Honorine Hermelin.

REDAKTÖR:

Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:

Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Trievaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. N. 48 42.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Norrlångsgatan 18.
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsaker
Boutredningar och testamenten, för-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
förfrågningar.

LÄKARE

Införd genom Stockholms Läkarförening.

Doktor Sofia Allevin

Invärtes sjukdomar, långsjukdomar.
Mottagning 2,30—3,30 samt efter
överenskommelse pr tel. Vasa 20770.
Sveavägen 104.

TANDLÄKARE

Tandläkare

Per-Einar Fryklöf

Norr Mälarsstrand 76, 7 tr.
Mottagn. kl. 12,30—1,30, 6—7 e. m.
samt pr tel. Kh. 342 46.

Låga taxor. Rådfrågn. kostnadsfri.

Tandläkare

Maja Groth,

Styrmansgatan 57 I
Tel. Ö. 6708, Ö. 6740.
Mottagning enligt överenskommelse.

Liliesjöös

Parfumeri- och Sjukvårdsaffär
STOCKHOLM

Butiker:
Fridhemsgatan 16 — Tel. Kh. 59 82.
Hantverkaregatan 85 — Tel. Kh.
55 85.
Sveavägen 109 — Tel. Va. 170 25.

Aderbräckstrumpor — Hålfotsinlägg
— Maggördlar — Bräckband — Sa-
nitets- och Förbandsartiklar — Kata-
log gratis.

Klockarebolagets

Begravningsbyrå,
Skeppareg. 59. (673436, N. (20)6098.
Filiater: St Paulsg. 15. Sö. (40)3087.
Agneg. 40. Kh. (5)335 28.
Efter affärstid Sö. (40)42 40.

Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSSHEM

LINNÉGATAN 19

Mottager inackord. även för längre tid.
Tryggt och ogen., värlek.
Tel. 778 24.

Tandläkare

EMIL LINDBLADS
PRIVATKLINIKER

Stockholms största och modernaste
tandkliniker för alla samhällsklasser.

Östermalm:

Kommandörsg. 16. Tel. 728 50, 728 70

Kungsholmen:

Hantverkareg. 37. Tel. K. 37, K. 37 38

(Basarbyggnaden v. Kungsholms Läroverk)

Mottagn. 8.30—9, 1.30—2, 6—7.

Tandvård behandlas hela dagen 8—7

Lördagar stänges 4 (sommarmån. 2).

Kostnadsfri rådfrågning.

Endast exam. tandläkare.



Den 26 Nov. 1932.

Dränk Amerika
i guld.

Man vet ännu inte resultatet av den konferens som hållits mellan Amerikas blivande president Roosevelt och den ända till mars fungerande presidenten Hoover med anledning av den från England, Frankrike, Belgien och Tjeckoslovakiet var för sig gjorda hemställan om förlängning av moratoriet samt revidering av hela skuldproblemet. Till en början syntes man vara tämligen säkra på att den amerikanska kongressen skulle gå med på en förlängning av moratoriet, vilket skulle ge Roosevelt och det demokratiska partiet tid att ta upp skuldfrågan i dess helhet. Men de sista dagarnas underrättelser synas gå i den riktningen att de respektive länderna få vara beredda på att stå sitt kast. Vad England beträffar förfaller den femtonde december tjuvåtta miljoner pund till betalning. Den engelska regeringen har i sin budget för året icke upptagit denna post och ett uppbörande av betalningsmedel skulle nu kunna ytterligare försvaga pundkursen.

Lord Beaverbrooks tidningar och även den socialistiska Daily Herald har inlett en kampanj för skuldernas omedelbara betalning i guld. Låt oss icke betala med varor eller existerande amerikanska tillgodohavanden, utan låt oss ge Amerika allt det guld England har i sina källare. Och vad som därefter fattas böra vi samla ihop genom att ge våra smycken, våra undangömda guldsaker, ja, till och med våra förlovningsringar. Låt oss dränka Amerika i guld!

Skulle detta vara en lösning? Här har hållits och kommer fortfarande att hållas ett otal kongresser och konferenser, som först uppskjutas månad efter månad innan de kunna komma till stånd — om reglerande av de stridandes inbördes skulder och skadestånd och hela världen har under tiden blivit mer och mer försänt i armod och arbetslöshet. Den ena planen efter den andra har gjorts upp hur det ena eller andra landet skulle kunna i varor avpressas betalningen för sina skulder. Moratorier och stillhalteavtal ha jagat varandra. Ett gentlemen's agreement mellan de i världskriget deltagande europeiska staterna kom till stånd vid Lausannekonferensen i våras. Frankrike gick med på skadeståndets strykande. Men skuldfrågan till Amerika är ännu svävande.

Om det engelska förslaget genomfördes vore därmed vunnet att de generationer som varit med om att skaffa skulderna till världen också finge betala dem och inte skjuta dem ifrån sig på framtiden.

Finns verkligen en möjlighet för England och kanske sedan även för de andra länderna att på detta sätt komma loss ur skuldelandet — vore det inte offret värt?

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 " " 73 37
GÖTGATAN 52 " " 353 09

Nu skulle
man bara
vilja bedja:

»Snälla järnvägsmannar — och kan-
hända även andra mannar — tänk på
Edra ånkor!»

Ty hur välsignat väl det än må vara för oss andra, att inbetalningen av kronoutskylderna fått den nyupplagning den fått — för dem blir det utan varje tvivel, att hädanefter figurera i restlängderna som försämliga skattebetalare.

Det är nämligen så, att medan mannens pension, liksom lönen under tjänstetiden, utbetalas månadsvis och — om jag inte är felaktigt underrättad — även förskottsvis, så utgår ånkans pension kvartalsvis och på så sätt att de två första månaderna av kvartalet betalas i efterhand, den tredje i förskott. Det är sålunda endast under fyra av årets månader som ånkan har möjlighet till kontantinköp, mars, juni, september och december.

Så länge tiden för kronoutskyldernas erläggande sträcker sig till och med den 5:e december inverkar emellertid detta utbetalningsförhållande inte på deras möjlighet, att i laga tid fullgöra dessa utskylder, emedan de — åtminstone de flesta av dem — till denna datum hunnit bekomma årets sista kvartalsunderstöd.

Nu sedan tiden för erläggandet utgår i medio av den sista av detta kvartals båda efterhandsmånader blir detta anorlunda. Nu sedan tiden för erläggandet utgår i medio av den sista av detta kvartals båda efterhandsmånader blir detta anorlunda. Nu sedan tiden för erläggandet utgår i medio av den sista av detta kvartals båda efterhandsmånader blir detta anorlunda. Nu sedan tiden för erläggandet utgår i medio av den sista av detta kvartals båda efterhandsmånader blir detta anorlunda.

För staten är det ju inte vidare betydelsefullt om dessa skattebelopp bli erlagda inom den därför bestämda tiden eller ej. Det är endast ånkorna som, utom det, att de åsamkas obehaget och kostnaderna för en indrivning, även komma att genom restlängderna bli bevarade åt eftervärlden i ett sammanhang som inte anses hedrande.

Är inte det egendomligt, att en kår så mån om sitt anseende som järnvägsmannan inte kan uppfatta det anstötliga i, att överlåta på oskylda: specierhandlande, husvärdar, bröd-, mjölk och andra försäl-

Bort med de
gamla fängelserna.

Mot fängelsestraffet skriver advokat Georg Branting i Social-Demokraten — från den utgångspunkten att vårt sätt att behandla de människor vi kalla för brottslingar är en den allra största skam för hela vår tid och vår kulturståndpunkt.

Advokat Brantings artiklar understryker i stort sett de synpunkter som Tidevarvet vid olika tillfällen hävdad och citerat och som så gripande förts fram av författare som Wittels i hans bok Världen utan fängelser, Fuchs i hans Vi tukthusfångar, Hugo Lindberg i föredrag samt artiklar i Fönstret och det är glädjande att ännu en svensk röst gjort sig hörd på detta område.

När vi se det sonderfallande, privatkapitalistiska samhällets fullständiga oförmåga att över huvud taget kunna hävda någon slags moralisk norm för samlevnaden, skriver Branting, när vi runt omkring oss se utslagningen triumfer, när vi måste förargas över de rikas fräcka slöseri med sin arbetsfria inkomst, när vi förstå hur den konstanta arbetslösheten obehagligen måste verka neddragande och upplösande i synnerhet bland ungdomen, och när vi se mycket, mycket mera socialt elände och vansinne — borde inte det då vara på tiden att vi äntligen göra oss fria från våra högfärdiga later gent emot de s. k. »kriminella» elementen? Vi ha faktiskt icke alls någon »social-etisk» grund att stå på, när vi bedöma dem, i vart fall inte när vi behandla dem på det sätt som nu sker. Skola vi fortsätta med att ingripa mot »brotts-

lingarna», vilket vi väl lärt oss göra, måste vi gå till verket från aldeles nya utgångspunkter.

Han framhåller vilket omfattande och komplicerat maskineri som måste sättas i gång för att få en människa i fängelse, från universitetsfolket, som levererar teoretisk kunskap om straffrätt, strafflag, historisk tradition och principer för grundbegreppen »brott» och »rätt», till lagstiftarna, politiker av olika slag, domarna och slutligen fängvärdsmännen. Men gemensamt för alla dessa är att de endast kunna överblicka sin lilla sträcka av vägen, men varken skönja början eller slutet av det avgörande händelseförloppet.

Vad en utomstående måste finna irrationellt i allt detta, det är nu först och främst den påfallande bristen på sammanhang mellan apparatens olika delar, likgiltigheten för de sociala och mänskliga realiteterna i det hela. Början, mitten och slutet hänga icke ihop.

Vi äro i Sverige långt bakom vår tid på detta område, framför allt långt bakom en rad nya, unga, friska länder, där man icke som vi släpar på traditionernas bojor, utan kunnat gripa sig an med fängelseproblemet direkt från nutidens utgångspunkter.

Vi måste, slutar Branting, taga itu med denna angelägenhet på ett mera naturvetenskapsmässigt och realistiskt sätt.

Edra Dräkter och Kappor

Beställer Ni fördelaktigast hos

J. EDV. LINDGREN'S
HERR- OCH DAMSKRÄDDERI

TEGNERGATAN 23 • TEL. N. 11881

Färdiga KAPPOR stillfult utförda.

Kredit ordnas



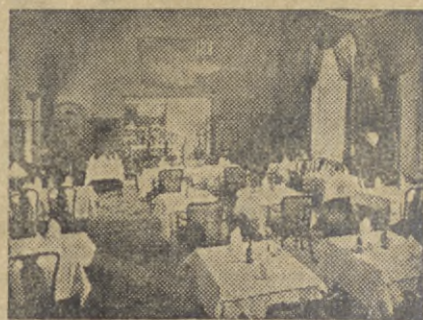
Maskinmärkning

Hälsöm å gardiner, lakan, örgott m. m. Modern plissering, knapphål, fällning samt stoppning av duktyger. Lager av broderade örgott och näsdukar.

Order till landorten.

Elin Madéns Märkningsateljé

Herkulsgatan 14, Stockholm. (invid Brunkebergstorg). Tel.: Norr 119 05.



Restaurang

Port Arthur

Blekingegatan 40

Telefon Söder 34784

Bra matställe

Regeringen planerar

en nedskärning av försvarsutgifterna på nära 20 miljoner kronor, vilka enligt förslagen som de militära myndigheterna, på regeringens uppdrag utarbetat skulle fördela sig på armé, marin och flyg med resp. 10½, 8 och 1 miljon kronor. Utgifterna under fjärde huvudtiteln skulle på detta sätt nedbringas till sammanlagt 101 miljoner kronor. För såväl arméns som marinen del innebär förslaget en väsentlig inskränkning i inkallandet av värnpliktiga.

En glädjande nyhet

är regeringens lilla läxa åt Telegrafstyrelsen i och med konseljbeslutet att kvinnor skola få tillträde också till högre befattningar och att därför telegrafassistentkurserna skola stå öppna även för kvinnor. Vad postverket beträffar har det ju redan antagit denna jämställdhet. Även om riktigheten i en sådan anordning synes självklar är det verkligen anledning att med glädje anteckna regeringens principiellt viktiga åtgärd.

På inbjudan av en del kvinno- och ungdomsorganisationer håller rektor Honorine Hermelin under den kommande veckan några föreläsningar i Sundsvallsdistriktet enligt följande program:

Söndagen den 27 november kl. 6 e. m. i Sundsvall, Folkets hus över ämnet Diktatur eller demokrati; socialdemokratiska ungdomsklubben inbjudare.

Måndagen den 28 november kl. 6 e. m. i Essvik, Folkets hus över Ungdomsarens psykologi. Inbjudare: Socialdemokratiska kvinnoklubben.

Tisdagen den 29 november kl. 7 e. m. i Sund, Finsta godtemplarlocal över ämnet Människovärdet efterlyses. Inbjudare: Kooperativa Kvinnogillet.

Onsdagen den 30 november kl. 6 e. m. i Skönsberg, Folkets hus på inbjudan av socialdemokratiska kvinnoklubben över ämnet Diktatur eller demokrati.

i varje LUMA
bor ljusets
goda fé

Jag är ljusets goda fé och bor i varje LUMA. Under de mörka vinterkvällarna sprider jag glädje och trevnad i alla hem. LUMA är, som alla veta, hushållens egen lampa — ljusdryg och med lång brännid.

25 watt — 80 öre

kooperativa

Fem miljoner slavar.

Brev från London.

Kom med, sade min vän. Vi kan säkert få ett kort åt Er, min man och jag och ni skulle tycka det vara roligt. Det var fråga om ett litet skådespel, som *antislaveriförbundet* skulle uppföra inför en utvald skara inbjudna — iscensatt för att högtidligt hålla 100-årsminnet av slaveriets avskaffande i de brittiska besittningarna och samtidigt stimulera till fortsatt arbete. Att detta 100-årsminne i det närmaste råkat sammanfalla med N. F:s resolution av 12 okt. att »undertrycka slaveriet i alla dess former», understryker ytterligare dess betydelse.

— Det hela är mycket enkelt, sade mina vänner, när jag satt emellan dem på parkett. De ha tänkt att det sedan skall kunna uppföras av skolbarn och ungdomsföreningar över hela England. Jag ser mig omkring. Det är tydligen en ganska utvald samling.

Ett stycke framför mig sitter en liten vithårig dam, som jag känner igen. Dame Adelaide Anderson, f. d. chefsinspektör vid yrkesinspektionen. När hon avgick från sin befattning reste hon ut till Kina och började där ett nytt livsverk — för arbeten för en skyddslagstiftning inom Kinas industri. Det har tagit de sista 10 åren.

— Vem är det hon talar med? H. Nevinson — krigskorrespondenten. Han var med första gången 1897 — i Grekisk-

Turkiska kriget och sen dess i varje krig, tror jag. Nu specialkorrespondent för Manchester Guardian, när det riktigt gäller — vid mötet mellan Hoover och MacDonald t. ex. Djupt internationellt intresserad. Hans penna har betytt en god del.

Damen bredvid honom, hon med det grå håret är hans kollega Evelyn Sharp — en bland våra mest kvicka och uddiga pennor. Hon är ivrig pacifist.

Ser ni mannen som kommer i gången, han i den bruna kostymen? Det är C. F. Andrew — Gandhis vän.

Jag har redan själv upptäckt honom. För ett par dagar sedan hörde jag honom tala om situationen i Indien i en lokalavdelning av Internationella kvinnoförbundet för Fred och Frihet — ett av de gripande och ändå så lugna och klara föredrag, som man inte glömmor.

Jag minns hans slutord vid föredraget: att den snabbhet varmed engelska regeringen gav sin stadfästelse åt det indiska beslutet angående parias representation inte bara räddade Gandhis liv utan också betydde en stor och omtänksam vinst för förhållandet mellan Indien och Storbritannien. »Indierna reagera ögonblickligt och djupt inför en ädelmodig handling.»

Jag minns också vad mina vänner berättat om C. F. Andrews och hans medarbetares utröttliga, rastlösa verksamhet här hemma under de kritiska dagarna.

Men nu släcks ljuset i salongen och man hör en röst, en underbart rik och fyllig röst — Robeson, negersångaren. Ridån går upp.

Varför få våra svenska barn så litet spela teater? Visst måste det ändå på ett underbart sätt göra historien levande att själv få vara en stackars darrande negerflicka på slavmarknad i Rom A. D. 500, en blond, engelsk fånge — »inte en engländare men en ängel», som den helige Gregorius värdigas säga med en översättbar ordlek.

Eller att själv få sitta som domare i ouppnåbart majestät vid det ryktbara målet år 1772, då den grymma kapten Stewart med lagens hjälp söker återfå sin förrymda neger — att själv få uttala de stolta orden: På Englands mark är ingen man en slav — att söka ge liv åt Wilberforce's gestalt, denne lille oansenlige man och utröttlige kämpe.

Det är en serie olika episoder ur slaveriets historia och mellan varje scen en fortlöpare dialog mellan »Friheten» och »Den allmänna opinionen» — tvenne alle-

goriska gestalter — där frihetens genius söker övertyga den alls inte motspänstiga allmänna opinionen om slaveriets förbannelse och vädjar till hans hjälp.

När vi kommit fram till 1833 och slaveriet lyckligen är upphävt i de brittiska besittningarna avträda både »Friheten» och »Den allmänna opinionen». Lady Simon skall tala.

Jag betraktar henne medan hon talar. Inte så ung, lite fyllig, vackert kopparbrunt glänsande hår och en spetsklänning i samma färg. Och hon talar bra, som engelska kvinnor vanligen gör det. Klart och med en underström av äkta känsla.

»Det beslut som nu fattats av N. F. om upphävandet av slaveriet i alla dess former kan endast genomföras med stödet av en samlad opinion. Ännu vänta 5 miljoner slavar på sin frihet. Vi måste ta upp striden — kosta vad det vill. Religionen är ej endast människans förhållande till Gud, den är i lika hög grad människornas förhållande till varandra.»

Vi ha bevittnat hur härskaren av Nepal Maharajah Shum Shere år 1926 upphävd slaveriet inom sitt rike, vi ha lyssnat till en vädjan av brittiska delegaten till den ganska ovilliga konungen av Abyssinien i samma sak. Och vi ha slutligen bevittnat en slavmarknad i Mecka i nådens år 1932 — ganska lik den i Rom A. D. 500. Ringen är slut. »Friheten» har tills vidare lämnat »Allmänna opinionen» åt sitt öde — vi får hoppas endast tills vidare — ännu återstå fem miljoner.

Därför står bilarna tätt på den regnsvåta gatan.

Vi gå och resonera på hemvägen. Här har säkert utförts ett gott arbete och ett stort sådant. I 10 år ha påtryckningar gjorts på N. F. i denna sak, för att nu bara ta dess sista fas. Varför är vi då så ljumma? Är det därför att slavmarknaden i Mecka är så pittoresk och så långt borta men Tysklands nöd och Englands arbetslösa så fruktansvärt nära och totalt i avsaknad av alla pittoreska detaljer? Eller bara därför att vi går omkring med okunnighetens skyggslappar — dessa farliga tingestår, som kommer så mycket elände åstad? Eller är det tvärtom så, att »de kristna går till hottenotterna», som Garborg en gång sade i den »Bortkomne Fadern»? Att det är så mycket lättare att sätta in sitt arbete på en begränsad punkt långt borta än att försöka sig på att reda ut den trassliga världshärvan?

När får världsnöden sin Wilberforce — mannen som med sådan ärlighet och självförglömmelse går in för sin sak, att han för den till seger, fast verket ligger långt över hans kraft och hans förmåga? Signe Fredholm.

Mystikern i Sven Dufvaskepnad.

(Forts. fr. sid. 1.)

i tryck om »den obeskrivligt äcklige Sten Selander», eller »den stryktäcke prins Wilhelm», eller »pekoralisten framför alla andra: Carl G. Laurin med sitt kulturpladder», eller i att se den hatade och fruktade Fredrik Böök karaktäriserad som »en robust och grov gåpåarnatur, en lunsig och andelös filister, främmande för det andligas uppenbarelse i människan». Men frågan är om författaren vinner något genom dylika obehärskade temperamentsutbrott utan djupare motivering. För min del tycker jag det är skada att författaren gett sin »subjektivitet» så fria tyglar. Därigenom fördunklas det väsentliga i den av skälvalde indignation och eldighet präglade kulturanalys, som han faktiskt genomfört i bokens centrala kapitel: »Äga svenskarne kultur?»

I anslutning till Almqvists klassiska skrift *Svenska fattigdomens betydelse* kritiserar Hejll den konstlade och estetiserande herrskapskultur, som i sin uppblåsthet och tomma inbilskhet hindrat en levande folkkultur att växa fram i Sverige och vidmakthållit den omogenhet och ytlighet i andliga ting som utmärker även den bildade svensken. Därav svenskens osjälvständighet, hans blinda respekt för auktoriteter och titlar, hans benägenhet för att mottaga andliga impulser endast i andra hand — via kritikern, utläggaren, »sofisten», vilken fått en onaturligt dominerande ställning i svenskt kulturliv.

Även om man inte kan gå med på att den svenska litteraturen av i dag står så lågt som Richard Hejll vill göra gällande (för honom finns i Sverige en enda betydande författare: Vilhelm Ekelund), eller att »de lärda åsnornas triumf» är så fullständig som han antyder, så kan man inte neka till, att friskheten kring »det svenska blå» förlackats och utspäts mer än hälsosamt är. Man kan inte neka till att intresset för nationens levande klassiker — för en Swedenborg, en Tegnér, Geijer, Almqvist, Atterbom — är ringa eller intet bland svenskarna, i motsats

till vad som är fallet bland andra kulturnationer, och man kan inte blunda för den hatfullhet, med vilken nationen reagerat mot personligheter som gått sin egen väg till fördjupning: en Thorild, en Almqvist, en Strindberg, Ola Hansson, Vilhelm Ekelund.

När Hejll angående Almqvist skriver: »Hans skrifter ges ut, vanställda och kommenterade av docenter och professorer, hans minne skymfas och nedsmutsas av framstående män — och ingen säger något däremot, ingen protesterar mot denna smälek. Det är svenskt!» — då förstår man hans indignation. Den är framsprungen ur det hat som kärleken föder — kärleken till det bästa och finaste hos ens egen nation.

Det är otvivelaktigt att denna kärlek till det friska, ungdomliga och levande i svenskt kynne har varit den hemliga motorn i Richard Hejlls vidräkning med svenskt kulturliv, även om han i stridens hetta mången gång gripit till metoder å la Sven Dufva. Trots all grovkornighet kan man inte heller misstaga sig på att det är en mystiker, en andlig människa, som här kämpar en förbittrad kamp mot »världens» övermakt. Denna mystiker talar även stilla och inträngande ord i boken, ord som sprida ljus och glädje omkring sig. I kapitlet »Mystikens förärdar» verkställer Hejll för övrigt en äreräkning som sannerligen är på sin plats. Han belyser där ingående den kulturbragd som den framstående orientalisterna baron Erik A. Hermelin utfört genom att till svenska tolka den persiska mystikens pärlor — med personliga uppföringar, endast driven av osjälvvisk kärlek till denna visdomsfulla poesi. Det är mycket som i våra dagars Sverige utropas som »kulturbragder», men när något verkligt betydelsefullt sker, är tystnaden på kulturparterren ganska fögonfallande.

Det synes mig att sådana personliga bekännelse- och stridsskrifter som Richard Hejlls *Ragnarök* och Carl Björkmans *Borgerlig livslysa* — för att nämna ett par exempel ur vitt skilda sfärer och av olika stilistisk kvalitet — utgöra ett tecken på en frimodighet och andlig friskhet i svenskt kulturliv, som minst av allt ger skäl till pessimism.

Hagar Olsson.

En märkelig bok!

ANDRAS TJÄNARE

Roman av John Beadle.

En djup och stark realistisk bok om en kvinnas liv och hennes syn på livets kaotiska virrvarr.

I varje bokhandel!

FAHLCRANTZ & Co

V I S T Å T I L L T J Ä N S T

ARMATUR och RADIO.
VAR?
skall man köpa bra och billig ARMATUR och RADIOAPPARATER. Armkronor från kr. 25 till högre priser. Fotoavdelning DAHLGREN'S ELEKTRISKA Hornsgatan 49. Götgatan 82, f. d. 52.

BABYUTSTYRSLAR
BABYS BOD
Grevturgatan 9, STOCKHOLM
Tel. 6. 1860.
Specialaffär för Babyutstyrslar och Småbarnskläder.

BAGERI
Pröva våra härliga Grahamskorpor och vårt goda Kaffebröd, specialitet Saffransbröd, samt våra goda ettors skorpor.
Elsas Bageri
Döbelsgatan 15, Tel.: N. 154 31.
Filial: Malmkillnadsgatan 41, Tel.: 153 05.

BOKBINDERI
ELLA WITT-NORDBRENS
BOKBINDERI
Hantverkaregatan 44, 1 tr., Stockholm.
Kh. 87 31.
Rekommenderas för Biblioteks- & Privatband. Lektioner meddelas. Begär prospekt.

Schönfeldts Efters
Bosättningsaffär
Inneh.: Bo Burmeister
9 Lilla Nygatan (Spårväghsallplats: Kåkbrinken) - Telefon N. 145 29
Rekommenderar sitt väl sorterade lager av GLAS, KERAMIK, PORSLIN och BOSÄTTNINGARTIKLAR

DAMFRISERING
f. d. Sundins Damfriseri
T. Sö. 332 99, Ebba Bloom, Götg. 18, 1 tr. Permanent ond. Miss en plis. Kann. av långt och kort hår, Brudklädser, Hårfrisering och Hårarbete. Spec. Medicinsk och Elektrisk Hår- och Ansiktsbehandling, Manicure, Pedicure, Ögonbryn formas och färgas.

KINESISKA MAGASINET
Äkta Kinesiskt Thé
från eget plantage.
KINESISK SHANTUNG
KINESISKA MAGASINET
(Rylanders) Etabl. 1883.
Jungfråg. 29, Stockholm.

KLÄDESMAGASIN
Klädesmagasinet å Söder.
40 Götgatan (hörnet av Högbergsgatan)
SKINNIMITATIONER
i ett 40-tal moderna variationer.
KAPPTYGER - KLÄDNINGSTYGER

KÖP DE VANFÖRAS ARBETEN
GYNNA DE VANFÖRAS FÖRSÄLJNINGSCENTRAL
Beridarebang. 23, B, Sthlm. Tel. 35 16.
Försäljning av vanföras arbeten: Vävnader, stickade varor av alla slag, klänningar, barnkläder, handarbeten, rockar och förkläden, lampor, lampskärmar, leksaker m. m. Beställningar emottages.
HJXLP DE VANFÖRA TILL SJÄLVHJÄLP!

Lucks kaffe special

MUSIKLEKTIONER
Piano-
Orgel- och Sänglektioner givas åt nybörjare och något försikkomna. Examinerad lärarinna. Upplandsg. 70. V. 392 49.

MOBELPOLITYR
Lundahls Möbelolja
Svensk vara
är ett utmärkt renoveringsmedel för bonade, polerade och lackerade möbler, golv, korkmattor etc. Borttager vattenfläckar på bonade möbler, återställer dem i sitt nybonade skick. Efter användning av oljan är möblerna impregnerade.
LUNDAHL'S TEKN. FABRIK
Målarhöjden. Tel. Målarhöjden 666.
Nederlag: Köpmangat. 24, Stockholm. Tel. 122 99.

PARFYMAFFÄR
RIK SORTERING AV
Parfumer, Tvålar, Kammar och Borstar hos
B. Svenssons Parfymaffär
(f. d. Hylins.) Regeringsg. 11. N. 64 69

RENOVERINGAR
Tor Hansson & Co. Konservatorateljé
DROTTNINGGATAN 10, 5 tr., STOCKHOLM. Tel. (1)119 79.
Renoverar skulpterade, målade och förgyllda antikviteter och konstföremål. Utför dekorativa målningar i antika stilar på möbler m. m.

SJUKHEM
Sjuk- och Konvalescenthem
STUREHEMMET
Stureparken 7. Tel. 182 79.
Wendela Heiman, Dipl. Rödakorssystemer.

SKOLKURSER
Individuell undervisning för klana barn. Förenklade skolkurser.
Kursen lämpar sig för elever, som ha svårigheter att följa med i större klasser.
Linda Öbergs Eft., Skolkurser
Grundade 1914. Tel. V. 394 72.

SPRÅKSKOLA
Brettners Språkskola
Karlavägen 22, 1 tr. Tel. (1)114 45.
Privatkurser i Latin, Tyska, Engelska, Svenska, Matematik.
Mottagn. 11-12 f. m.

TANDTEKNIKERKURS
Tandteknikerkurs
Ged. utbildn. i guld- och kautschukarb. Mångårig erf. E. Landau, Valhallavägen 112, Stockholm. Tel. Norr 195 21.

RENOVERINGAR
Tor Hansson & Co. Konservatorateljé
DROTTNINGGATAN 10, 5 tr., STOCKHOLM. Tel. (1)119 79.
Renoverar skulpterade, målade och förgyllda antikviteter och konstföremål. Utför dekorativa målningar i antika stilar på möbler m. m.

TAPETSERARE o. DEKORATÖR
ANTON PERSON
Mäster Samuelsgatan 40, 1. T. N. 184 19.
FÄTÖLJER - SOFFOR - OTTOMANER
Beställningar och renoveringar utföras till humana priser o. garanti för gott arbete.

REKLAMKONSTSKOLA
Utbildning
för reklamens yrken samt **MODETECKNING** erhålles vid **REKLAMKONSTSKOLAN**
Telefon: O. 35 60. Sibyllegatan 3.

TENN
Linders Eft.
Specialaffär i svenskt **TENN**
SIBYLLEGATAN 29

TEXTILIER
Ateljé ÅSÅ-CARINA
Jakobsbergsgatan 9, 4 tr. (invid Biblioteksgatan) Tel. (1) 192 64
Svenska handvävda Dräkttyger. Moderna möbiltyger.

TVATTANSTALT
WIENER TVATTANSTALT A.-B.
Ulvsunda. Tel. 618.
TVÄTT - MÅNGLING STRYKNING - GARDINER
Hämtning dagligen.

UR och OPTIK
Pryd Edert hem
med ett ur från urmakare **J. Wahlgren**
URMAKERI & OPTIK
Hornsgatan 1
invid Södermalmstorg.

Tidevarvet

Radikal politisk veckotidning

börjar 1933 sin 11:te årgång.

TIDEVARVET

har sedan sitt första nummer arbetat för och vill allt fortfarande efter förmåga bidra till samhällsliga frågor utveckling och lösning i radikal riktning.

TIDEVARVET

har ständiga medarbetare i Elisabeth Tamm, Ada Nilsson, Elin Wägner, Honorine Hermelin, Carin Hermelin.

TIDEVARVET

för 1933 kommer även att innehålla artiklar av följande, för våra läsare välkända namn:

Dr. Andrea Andreen-Svedberg, Dr. Gunhild Bergh, förf. Anna Björkman, fru Elsa Björkman-Goldschmidt, Wien, Dr. Emy Ek, fru Estrid Falberg-Brekkan, Island, kand. Johan Falck, lektor Emilia Fogelklou, förf. Helge Heerberger, Berlin, förf. Klara Johanson, förf. Maria Lazar, Wien, jur. kand. Herbert Lindberg, bostadsinspektris Lulli Lous, Oslo, förf. Harry Martinson, fru Helga Martinson (Moa), fröken Anna T. Nilsson, Genève, förf. Hagar Olsson, Helsingfors, herr Sven Stål, dr. Alma Sundquist, byråchef Anna Westergaard, Köpenhamn m. fl.

Vid prenumeration nu på Tidevarvet för 1933 erhållas decembernumren gratis.

Pris för helår Kr. 6:—

Postgiro 1544.

»Boken har sin egen uppläggning, sin egen ton och sin egen mening».

skriver TURE JANSON i Aftonbladet i en glänsande anmälan av

Elin Wagners
nya roman
Dialogen
fortsätter

Pris 8: 50

BONNIERS

Tre böcker...

(Forts. fr. sid. 1.)

fasthålla de föreställningar av transcendent natur som nödvändigtvis måste utgöra kärnan i all religion. Från psykologisk synpunkt kommer han till det resultat att möjlighet till religiös utveckling ej är allom given. Individuer kommer alltid att finnas, säger han, vilkas konstitution ej medger en utveckling i denna riktning.

Ämnet är intressant, och åtskilligt vore att säga härom.

Samhällets inställning till de sexuella avvikelserna.

De båda författarnas olika inställning till samhällsproblemen framgår även av deras uppfattning om de sexuella avvikelserna. Schou erkänner visserligen att »den Homosexuelle ikke selv kan gøre for at han har en pervers Trang. Men hvis han giver efter for denne perverse Trang bliver hans Handling betragtet som uren av det bestaaende Samfund.

Det homosexuelle Forhold betragtes som umoralsk og det maa betragtes saaledes av Hensyn for Samfundets sunde og normale Udvikling. Det er utenklig og det vilde have uhyggelige Konsekvenser om Samlivet mellem Personer av samme Køn, blev legitimeret, saasom det er blevet foreslaget av Max Hirschfeld i Ligaen for sexuell Reform.» Men Schou anför icke några skäl varför det blir så ohyggligt och det enda råd han ger förutom det talmodiga lyssnandet till patienternas själskval är undertryckandet eller sublimierandet av den sexuella driften.

Barn och ungdom måste skyddas i sexuellt hänseende.

Helweg som på ett utmärkt sätt skildrar de olika konstitutionerna och särskilt framhåller hur konstitutionen binder är av en helt annan uppfattning även på detta område. Han stryker visserligen starkt under att det är samhällets uppgift att så mycket som i dess makt står se till att barns och ungdoms liv i sexuellt hänseende likaväl som i andra hänseenden må utveckla sig normalt, men går skarpt tillrätta med uppfattningen om att homosexualitet är en onaturlig last. Denna avvikelse beräknas förekomma hos minst två procent av mänskligheten och »de böra ha rätt att leva likaväl som andra människor. Det ha de emellertid ej, ty deras liv är för allmänheten avskrämt, en upptäckt av deras natur en skandal! Blott ett fåtal betänker att liksom det finns moraliska och omoraliska, fördärvade och ofördärvade heterosexuella, finns samma kategorier bland de homosexuella. Ingen är fördärvad eller miss-tänkt endast därför att han är homosexuell.»

Helweg framhåller vidare att det är svårt att se vad skada samhället skulle ta om kulturellt utvecklade homosexuella skulle finna vila och trygghet i ett fast sexuellt utvecklat vänskapsförhållande, som de heterosexuella kunna finna i äktenskapet. Han medger att de ha psykologiskt färre möjligheter att bygga upp

RÄTTELSE:

I föregående n:r av Tidevarvet förekom ett beklagligt tryckfel. Där stod att priset på dr Carl Cederblads bok *Bildningens väg* skulle vara 6:— kr. Den kostar i själva verket endast 4:75 kr.

Kväkarna i Amsterdam.

(Forts. fr. sid. 1.)

tysk vänskaps- och träffpunkt. Så göra också tyskarna, österrikarna, schweizarna, skandinaverna som trälade och svetades i somras för att utan någon lön hjälpa de arbetslösa i ett av Wales gruvområden att förvandla slagg- och avskräddshögar till parker och lekplatser — men om detta mera i en annan artikel.

Kväkarnas stora centra ligga i Europa.

Kväkarna ha inte någon internationell organisation, inte något världsförbund med president och stadgar. Det är förresten otänkbart för dem. Men utanför de två stora huvudgrupperna av kväkare i England och Amerika, vilka ha den direkta traditionen från den stora upptäckten och martyriets tid på 1600-talet ha många centra uppstått, i Holland och Tyskland kan man säga återuppstått. De större internationella centra ligga alla i Europa så när som på det i Filadelfia, men mindre centra finnas på alla kontinenter. De flesta ha väl uppstått genom att människor, som haft personlig kontakt med kväkarna och sett hur de ginga genom kriget och efterkrigstiden, sökt sig fram genom deras historia till deras tro på Guds immanens, slutit sig samman till grupper och sedan till grupper av grupper, vilka hållas tillsammans av personliga vänskapsband och då och då återkommande konferenser. De bygga alla på samma tro, samma frihet i gemen-

ett gemensamt liv på motsvarande sätt, och även där möjlighet för varaktig tillgivenhet finns är det för många praktiska yttre hinder, därför att saken måste hållas hemlig.

Romanen *Ensamhetens brunn* framför just dessa synpunkter i konstnärlig form, på ett åtminstone i originalet sällsynt vackert språk och med fullständig frihet från all anstötighet. Låt vara att den beräknas endast de längst gående avvikelserna, vars tragiska öden i hög grad formas av samhällets inställning, liksom att den invändningen kan göras att fallen pressas alltför hårt. Konflikterna öra många gånger allmänt mänskliga, oberoende av den sexuella konstitutionen. Det skadar dock icke att ämnet även på detta sätt tas upp till behandling, ty, som doktor Helweg framhåller, de faror som kunna anses hota sexuellt osäkra konstitutioner eller unga individer i den sexuellt osäkra övergångsåldern från de utpräglade homosexuella avväjres säkrare genom öppen kunskap och insikt än genom fördöjande och fördömande av livsformer som alltför enkelt existera.

Tidens förlag är all heder värt som åtagit sig den vanskliga uppgiften att införliva Radclyffe Halls flammande protestbok med svensk litteratur.

Ada Nilsson.



Bliv slank

och fri från reumatism. Tag paraffinbad (kontinentens mest använda badform) hos

ELEKTRO-MEDICO INSTITUTET
Södra Kungstornet, 8 tr. Tel. N. 35 92.
Endast kvinnl. patienter.



Köp Edra

Hälsovårdsartiklar

för
KVINNOHYGIEN
FÖRLOSSNING

HAVANDESKAP
BARNAVÅRD

hos



31 Regeringsgatan 31

KUNGL. HÖVLEVERANTÖR

skapen och aktning för varandras övertygelse och uppdrag, men det är intressant att se hur problemen skifta för dem.

De olika gruppernas skiftande problem och program.

De engelska kväkarna ha efter förföljelsens första tid och dess återuppblossande under kriget haft sin rot och sin ställning i det nuvarande samhället, ha genom den rikedom som finns på många händer kunnat göra nytta både hemma och borta och genom den aktning de åtnjuta haft inflytande och möjlighet att påverka de stora sociala och politiska frågornas lösning, verka för motsatsernas utjämning. Men inom samfundet gryr den insikten nu att rimlighet, rättvisa, arbete, fred, återuppblossning kan icke äga rum inom det nuvarande samhället. The Kingdom of God måste få en ny författning. Till detta behövs en omdaning genom vilken de kanske skola förlora sin ställning, sina medel, sitt inflytande, eller kanske kommer den dag dessförinnan, då de frivilligt måste ge upp alltsammans och gå ut sina ärenden, fattiga som medlemmarna av Franciscus tredje orden en gång.

För de amerikanska kväkarna är problemet närmast hur de skola få in liv och gemenskap i de många grupper som leva blott ett skenliv. För de tjeckiska hur de skola kunna själva vandra och få andra med på toleransens väg i ofördragssamhetens land, för de skandinaviska, som Emilia Fogelklou uttryckte det, hur de på ett naturligt sätt skola kunna komma med in i arbetet, ut ur den andliga arbetslösheten.

Tyskarna vänta en ny period av intolerans.

Men tyskarna ha ett alldeles särskilt problem. De äro inte mer än ett par hundra inalles och därför icke erkända av tyska staten. I proportionerna mellan de 200 och de 60 miljonerna ligger uttryckt något av deras problem och deras hjältemod. De stå icke inför valet att frivilligt skola avstå från rikedom och anseende. Deras position är den att de måste samla sig till att behålla sin inre tro och sin yttre fasthet inför tider som stunda. I Tysklands jord vila kväkarmartyrer från intoleransens och religionsförföljelsernas tidigare epoker, de som nu leva vänta att en ny sådan skall bryta in, ja tecknen äro redan där, ty för dem ser det ut som om deras fädernesland ginge in i ett nytt av dessa mörka skeden. Ständaktighet inför kommande lidanden är alltså de tyska kväkarnas mest personligt brännande problem även om de syssla med olika uppgifter.

Ödets tunga tank rullar fram, en drake väntar på att bryta in på den lilla utmed sidorna, dölja en kulsputespackad kropp. Talet går om upprustning av Tyskland, om upprustning av Nationernas förbund, om reaktionens olika utslag, om hungermarscherna mot de stora världscentra. Överallt nöd, hopplöshet, ovisshet, vem vägar lita på mänskligheten och på hennes framtid. Det blir något på en gång sublimt och skärande över den ljusa tro som står mitt i allt detta, den att Gud är i arbete att få fram en ny värld ur den som förgår. Jag slutar med att citera ett par uttryck för denna tro som jag har nedskrivna:

»Det är visionens herravälde över hårda fakta som gör livet värt att leva.»
»I profetiska tider funnos människor som voro så säkra på Gud att för dem nyheterna från denna världen endast voro viktiga i den mån de försedde Gud med material för hans handlingar.» Och: »Gud är inte begränsad av sitt förlutna.» Slutligen: »Låt oss se upp, Gud torde komma med en stor överraskning — Let us look out for some surprise gift from God.»
Elin Wägner.



Råd och Rön

ANTIKVARIAT

G. RÖNNELL

Internationellt Antikvariat.

In- och utländsk speciallitteratur.

Kataloger på begäran.

Sibyllegatan 19 (invid Ostermalmstorg)

Tel. O. 401 63.

GLASMÄSTERI

Jilborns Glasmästeri & Ramaffär

Kammakaregatan 27, Stockholm.

Tel. 61 62, (10)61 62. Efter affärstid:

Tel. Vasa 155 45.

Utför alla slag av

Glasmästeri, inramningar, speglar, omförgyllningar.

Reellt och billigt arbete garanteras!

KORGMÖBLER

Kvalitetsutförda Korgmöbler

köper Ni absolut fördelaktigast

direkt från tillverkaren.

KORGMÖBELFABRIKEN

Enskede. Tel. Enskede 20 13

TRIKÅAFFÄR

STOR SORTERING av GARN och SILKE

till stickning och virkning, finnes i

AKERMANS TRIKÅAFFÄR

Tel. V. (5)12095. S:t Eriksplan 17

PÄLSATELJEN

PÄLSATELJÉ

N. G. MÖRK

Folkungagatan 49

(2:a huset från Götgatan, mitt för Götgatspalatset)

Tel. Ss. 46 64 (40) 46 64.

Beställningar och reparationer utföras

till ytterst låga priser.

Förstklassigt arbete garanteras.



Karstens skorpor

OMTYCKTA, MÖRA,
HALBARA

Levereras i: Päsar om 25 st. à 50 öre,
eller i Kanistrar om 50 st. à 1:—kr.
pr. kan.

Tillverkare:

AKTIEBOLAGET
Westerdahl & Karsten
KUNGLIG HÖVLEVERANTÖR
Firman grundad 1820.
STOCKHOLM

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon N. 48 42. Mottagningstid 10—12.

EXPEDITION:
Telefon N. 48 42.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m. Postgiro 1544.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:—, kvartal kr. 1:50. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1932
Zetterlund & Thelanders Boktryckeri-A.-B.